

Lungcancer ökar – hos kvinnor som aldrig rökt

Överläkaren: Här är symtomen du ska ha koll på

Av: Mia Coull

PUBLICERAD: MINDRE ÄN 2 TIM SEDAN

Lungcancer är en sjukdom som är svår att upptäcka då symtomen kan tyda på flera andra sjukdomar, enligt Roger Henriksson, överläkare.
Foto: Getty/genre

Lungcancer

Lungcancer ökar hos yngre kvinnor – som aldrig har rökt en cigarett i sitt liv.

För Linda Petersson, 33, kom cancerbeskedet som en chock för snart ett år sedan.

Här är symtomen du ska ha koll på och hostan du ska söka vård för.

Linda Petersson började hosta kraftigt en dag på ett sätt hon inte kände igen. Hon kontaktade sin vårdcentral direkt och fick en akuttid.

– Läkaren trodde det var en blodpropp i lungan och skickade mig akut till sjukhus för röntgen och undersökning.

Genetisk mutation

Men den kraftiga hostan visade sig vara lungcancer. Varför just hon har drabbats beror på en genetisk mutation.

– Forskarna vet att lungcancer ökar hos yngre inte rökande kvinnor, men inte varför. Det har aldrig funnits på ”min karta” att man kunde få den här sjukdomen om man inte röker, säger Linda och fortsätter:

I mars 2022 fick Linda Petersson diagnos lungcancer, som är i stadie fyra, vilket innebär att den är kronisk.
Foto: Privat

– Det är tråkigt att det finns ett stigma kring lungcancer som säger att det endast är personliga val och livsstil som eventuellt kan leda till sjukdomen.

Diagnosen kom som en chock. Sjukdomen är i spridd och i stadie fyra vilket innebär att den troligen är kronisk och inte går att bota.

– Jag får målinriktad behandling med läkemedel för min mutation.

Det hon önskar sig i dagsläget är att få ha en så normal tillvaro som möjligt. Att kunna återgå till att arbeta, träna mer och resa.

– Jag fokuserar på vad jag kan göra som ger mig livsglädje och umgås med nära och kära. Jag känner mig lite ”snuvad på konfekten”. Jag har pluggat, jobbat och tänkte ”skörda lite” av livets goda. I stället ställdes jag inför det trauma som en lungcancerdiagnos innebär.

Nu hoppas Linda att mer forskning ska kunna hjälpa henne att bli frisk en dag.

FAKTA

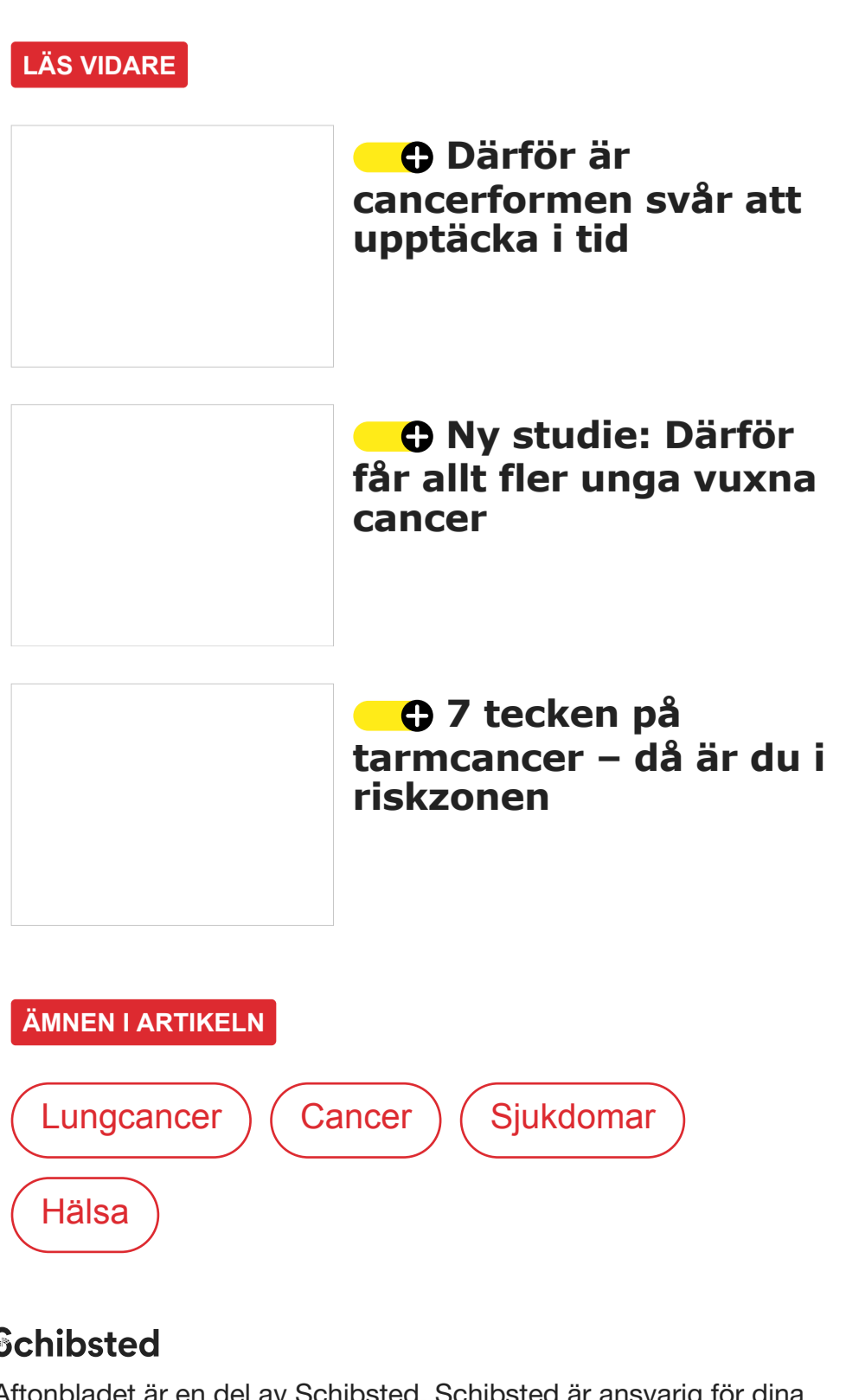
Linda Petersson

[LÄS MER](#)

Är svår att upptäcka

Lungcancer är en sjukdom som är svår att upptäcka. Symtomen kan tyda på flera andra sjukdomar vilket leder till att diagnosen ofta ställs i ett sent skede, enligt Roger Henriksson, senior professor och överläkare i onkologi vid Norrlands universitetssjukhus.

– Hosta som håller i sig i mer än två-tre veckor eller som ändrar karaktär och blir en skällande torrhosta i stället för slemhosta, som man ju får vid infektioner, är varningssignaler, säger han.

Roger Henriksson, senior professor och överläkare i onkologi vid Norrlands universitetssjukhus. Som specialist på cancersjukdomar har Roger Henriksson i sin forskning särskilt intresserat sig för svårbehandlade hjärntumörer samt lungcancer.
Foto: Pivat

– Då bör man gå till sin vårdcentral och blir undersökt, så att en läkare får ta ställning till om hen vill utreda vidare och skriva en remiss till en lungröntgen.

Andra symtom på lungcancer kan vara trötthet, avmaging, smärta i bröstkorgen, upprepade lunginflammationer, att ibland få andnöd eller lätt blir andfådd liksom att sakna aptit. Ett mindre vanligt symtom är svullna lymfkörtlar.

– Tyvärr är det många som går länge med de här symtomen, och som söker vård upprepade gånger, utan att deras läkare inom primärvården tänker att det kan vara lungcancer.

Det totala antalet invånare i Sverige som får lungcancer är tämligen stabilt, men av dem som får diagnosen är något fler kvinnor än tidigare och bland dem, ökar de som aldrig varit rökare, enligt Roger Henriksson.

En förklaring är att det till en början främst var män som rökte – tills tobakbolagen började rikta in sig på kvinnor också. Numera röker fler kvinnor än män.

– Både aktivt rökande och icke rökande kvinnor som får lungcancer ökar i antal. Fler är yngre än tidigare och har aldrig själva varit rökare. Men man kan få i sig cigarettök på andra vis. Jag är övertygad om att passiv rökning är en bidragande orsak, att man kan ha befunnit sig i en rökig miljö, kanske haft föräldrar som har rökt innan vi visste hur farligt det var.

– Andra förklaringar som forskarna tittar på är luffföroreningar, asbest, radon och rökos från annat än tobak.

Oklart vad som driver på sjukdomen

Roger Henriksson poängterar att även män som aldrig har rökt, får lungcancer, men inte i samma utsträckning som kvinnor. Forskarna vet inte varför det är så.

– Lungcancer hos den som aldrig har rökt kan även bero på en inneboende genetisk förändring, lägger han till och fortsätter:

– En stor andel av de unga kvinnor som aldrig har rökt och som får lungcancer har en genetisk förändring. Frågan är om det är generna och/eller andra faktorer som driver på sjukdomen?

Roger Henriksson anser att man behöver titta närmare på de miljöer där cigarettökning är vanligt förekommande för att kunna rikta insatserna rätt:

– Vi vet att vissa grupper i samhället röker mer än andra, fler kvinnor än män röker, det är vanligare i grupper som lever under pressade socio-ekonomiska förhållande, bland lågutbildade och inom vissa kulturer.

4 200 nya fall varje år

Ökar hos kvinnor: De senaste tio åren har minskningen av lungcancer varit i genomsnitt -1,9 procent per år för män och ökningen 0,8 procent för kvinnor,

Ökning över tid: De senaste 20 åren är minskningen -1,0 procent per år för män och ökningen 1,8 procent för kvinnor.

Under perioden 2014–2018 registrerades årligen ca 4 200 nya fall av lungcancer i det svenska Cancerregistret med lätt övervikt för kvinnor (52,8 % av fallen).

Risken att insjukna: Före 75 års ålder i lungcancer är 1,9 procent för män och 2,3 procent för kvinnor.

4:e vanligaste cancerformen: Med prostata- respektive bröstcancer som vanligaste cancerform hos män respektive kvinnor.

Ökning hos icke rökande: Någon bra siffra på hur mycket lungcancer bland icke rökande kvinnor – och män – har ökat, finns ännu inte.

Mer än 50 procent av lungcancerfallen upptäcks när canceren redan har spridit sig.

Drabbar främst rökare: Tobaksrökning är den enskilt största orsaken till lungcancer och ligger bakom 80 till 90 procent av fallen

Yngre kontra äldre: Bland yngre personer med lungcancer är andelen som aldrig rökt större än hos äldre lungcancerpatienter.

Fler kvinnor: Andelen som aldrig rökt är även högre bland kvinnor med lungcancer än bland män.

Källa: Roger Henriksson, senior professor och överläkare i onkologi, Cancerfonden.se och Folkhälsomyndigheten.se.

ANNONS

Testa Lyko Lovables: Inspirationskit med handplockad skönhet i begränsad upplaga!

[KÖP HÄR!](#) Extern länk från Lyko

Facebook, Twitter, and share icons.

PUBLICERAD: 23 JANUARI 2023 KL. 06.57

AFTONBLADET / HÄLSA / LUNGCANCER

LÄS VIDARE

➕ Därför är cancerformen svår att upptäcka i tid

➕ Ny studie: Därför får allt fler unga vuxna cancer

➕ 7 tecken på tarmcancer – då är du i riskzonen

ÄMNEN I ARTIKELN

Lungcancer Cancer Sjukdomar

Hälsa

Schibsted

Aftonbladet är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)